

Seletuskiri kultuuriministri 12. novembri 2018. a määruse nr 2 „Arhitektuuri ja disaini arendusprojektide toetamise tingimused ja kord“ muutmise määruse eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõuga (edaspidi eelnõu) muudetakse kultuuriministri 12. novembri 2018. a määruse nr 2 „Arhitektuuri ja disaini arendusprojektide toetamise tingimused ja kord“ 16. novembril 2018. a jõustunud redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 13.11.2018, 5.

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Eelnõuga muudetakse toetuse andmise eesmärki ning sellega seonduvalt abikõlblikke kulusid ja täpsustatakse rakenduslikke aspekte, mis varasemalt ei olnud määruse tasandil piisava selgusega sätestatud või mille täpsustamine on õigusselguse huvides oluline, et tagada meetme parem rakendatavus. Meetme eesmärgi muutmine on tingitud asjaolust, et riik soovib edaspidi suunata rahalised vahendid eelkõige lastele ja noortele mõeldud tegevuste toetamisele. Laste ja noorte kaudu edendatakse ühiskonna üldist ruumipädevust ja disainiteadlikkust ning nende kaudu saab suurel määral alguse kogu valdkondlik areng. Eesmärgi muutmise vajadus tuleneb osalt ka sarnaseid tegevusi toetavate meetmete senisest osalisest dubleerimisest.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kultuuriministeeriumi kunstide osakonna arhitektuuri- ja disaininõunik Veronika Valk-Siska (e-post veronika.valk-siska@kul.ee, telefon 628 2207) ja Kultuuriministeeriumi õigus- ja varahaldusosakonna õigusnõunik Kadri Kilvet (e-post kadri.kilvet@kul.ee, telefon 628 2224), kes tegi eelnõu juriidilise ekspertiisi.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 13 punktist, millega muudetakse kultuuriministri 12. novembri 2018. a määrust nr 2 „Arhitektuuri ja disaini arendusprojektide toetamise tingimused ja kord“.

Eelnõu punktiga 1 asendatakse kogu määruse tekstis ekslikult kokku kirjutatud sõna „väljaarvatud“ sõnadega „välja arvatud“.

Eelnõu punktiga 2 täiendatakse määruse § 1 lõike 4 sõnastust. Täiendus on seotud grupierandi määruse (EL) 2017/1084 muudatusega. Täienduse mõte seisneb selles, et määrust ei kohaldata üksnes nende taotlejate suhtes, kes on Eesti riigi poolt abi ebaseaduslikult saanud või seda abi väärkasutanud ja abi ei ole taotluse esitamise hetkeks tagasi makstud. Kui mõni teine liikmesriik peaks andma Eesti ettevõtjale abi, mille Euroopa Komisjon või kohus tagasi nõuab, ei saa määruses toodud piirangut kohaldada.

Eelnõu punktiga 3 täiendatakse määruse §-i 1 lõikega 4¹. Tegemist on sättega, mis piirab määruse kohaldamist nendele, kelle rahastamine toimub iga-aastase Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirja alusel. Piirang on kehtestatud selleks, et vältida avaliku sektori toetuste killustumist ning topeltfinantseerimise riski. Kui taotleja rahastamine toimub riigi poolt teiste alusel, ei tohiks ta käesolevast meetmest toetust taotlema tulla.

Eelnõu punktiga 4 muudetakse määruse § 2 lõike 1 sõnastust. Arhitektuuri ja disaini valdkondade arendamisel on erinevate toetusmeetmete lõikes puudu nendest valdkondlikest lastele ja noortele suunatud tegevuste toetusvõimalustest, mis edendaksid ruumi- ja disainiteadlikkust üleriigilisel ja rahvusvahelisel tasandil. Seetõttu muudetakse meetme eesmärgi sõnastust selliselt, et meede oleks edaspidi suunatud eelkõige lastele ja noortele ja nendele suunatud tegevuste kaudu arendatakse ja populariseeritakse nii arhitektuuri- kui ka disainivaldkonda.

Eelnõu punktidega 5 ja 6 muudetakse määruse § 3 lõike 1 punkti 1 ja punkti 4. Muudatus on punkti 1 puhul seotud sellega, et ka festivalid on sündmused, mistõttu ei ole sündmuste nimetamise kõrval vaja festivale eraldi nimetada ning punkti 4 muudatus on seotud meetme eesmärgi muutumisega.

Eelnõu punktiga 7 täiendatakse määruse § 8 lõiget 3 punktiga 6¹. Edaspidi loetakse abikõlblikuks ka kulud sisseostetud teenustele, sealhulgas näiteks koolitus- ja nõustamiskulu ning uuringud. Meetme raames seni esitatud projektide analüüsist nähtub, et eesmärgipäraste projektide elluviimiseks on sageli vaja sisse osta koolituste, nõustamise ja uuringute läbiviimise teenust, mistõttu on sellised kulud põhjendatud.

Eelnõu punktiga 8 muudetakse määruse § 8 lõike 3 punkt 9 sõnastust. Muudatus laiendab senist sõnastust nii, et abikõlblike kulude hulka loetakse edaspidi seminari, koolituse, õppereisi ja kontaktürituse kulu, sealhulgas välisosaleja transpordi- ja majutuskulu. Meetme raames seni esitatud projektide analüüsist selgub, et eesmärgile vastavate (rahvusvaheliste) sündmuste korraldamine hõlmab sageli seminaride, koolituste (nt töötubade), õppereiside ja kontaktürituste läbiviimist, kus tuleb tihti katta siseriiklike osalejate kõrval ka väliskülalis(t)e transpordi ja majutuskulud, mistõttu on sellised kulud põhjendatud.

Eelnõu punktiga 9 tunnistatakse kehtetuks määruse § 8 lõike 3 punkt 12. Kehtetuks tunnistamise põhjus on selles, et tegemist on dubleeriva sättega. Käibemaksu abikõlblikkus on reguleeritud määruse § 8 lõike 4 punktis 4.

Eelnõu punktiga 10 muudetakse määruse § 8 lõike 4 punktis 4 sätestatud käibemaksu mitteabikõlblikuks lugemise tingimuse sõnastust. Uue sõnastuse kohaselt on käibemaks mitteabikõlblik, välja arvatud kui vastavalt käibemaksuseadusele ei ole toetuse raames tasutud käibemaksust õigus sisendkäibemaksu maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel.

Eelnõu punktiga 11 parandatakse määruse § 8 lõike 4 punktis 8 esinenud täheveiga sätte sisu muutmata.

Eelnõu punktiga 12 muudetakse määruse § 10 lõikes 1 sätestatud maksimaalset taotletavat toetuse summat 30000 eurolt 50000 eurole. Muudatus tugineb senini toetatud projektide analüüsile ning on vajalik meetme eesmärkide tõhusamaks elluviimiseks. Taotlused peaksid meetme eesmärkide elluviimiseks sisaldama pigem tegevuste kogumit kui ühte tegevust (või üksikuid tegevusi), mistõttu eeldab nende tegevuste elluviimine ja selle tulemusena saavutatava muutuse saavutamine suuremat eelarvet.

Eelnõu punktiga 13 täpsustatakse määruse § 12 lõikes 2 toodud hindamiskriteeriume. Muudatus on vajalik selleks, et projektide puhul hinnataks edaspidi eraldi nende eesmärgipärasust, üldist valdkondlikku mõju ja konkreetsemat mõju laste ja noorte arhitektuuri- ja disainiteadlikkuse tõstmisele.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

4. Eelnõu mõjud

Eelnõus kajastatud määruse muudatused on seotud selle rakendamise käigus esile kerkinud kitsaskohtadega, mida on selgitatud seletuskirja punktis 2. Muudatused parandavad üleüldist õigusselgust ja aitavad kaasa toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse saavutamisele. Mõju muudele valdkondadele ega ebasoovitavaid mõjusid ei kaasne.

5. Eelnõu rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamisega täiendavaid tulusid ega kulusid ei kaasne.

6. Eelnõu jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras ehk kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvirühmade kaasamine

Eelnõu on kooskõlastatud Rahandusministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga ning eelnõu kohta on arvamust küsitud Eesti Arhitektide Liidult, Eesti Sisearhitektide Liidult, Eesti Maastikuarhitektide Liidult, Eesti Disainerite Liidult ja Eesti Kujundusgraafikute Liidult.